

ANDŻELIKA KUĆ, MONIKA SZCZEPANIUK, KAROLINA GAŃKO,
KONRAD CZERSKI, ARTUR MILEWSKI

Kazimierz Sobolewski (1865–1935), ksiądz, działacz polityczny, poseł na Sejm RP

Urodzony 4 marca 1865 r. w Adamowicach (pow. augustowski) w rodzinie chłopskiej, był synem Władysława i Apolonii z Wojtulewiczów.

Okolo roku 1883 Kazimierz ukończył szkołę średnią w Suwałkach, a następnie przez dwa lata pracował w rodzinnym gospodarstwie. W roku 1885 wstąpił do seminarium duchownego w Warszawie. Po jego ukończeniu carskie władze skierowały go do Akademii Duchowej w Petersburgu. Ze względu na słabe zdrowie już po kilku miesiącach powrócił do Warszawy i 20 IV 1890 przyjął święcenia kapłańskie.

W 1895 r. otrzymał niewielką parafię w Ostrołęce (pow. grójecki); po kilku latach przeniesiono go na probostwo w Jakubowie (pow. miński, urzędowo – nowomiński), gdzie pozostał na dłużej. Z jego inicjatywy wybudowano tam nowy murowany kościół pod wezwaniem św. Anny, konsekrowany 30 VII 1905 r. Tam także rozpoczął pierwszą działalność społeczną dotyczącą osób z marginesu społecznego. Przez dwa lata wiele zrobił dla tej parafii – nauczał dzieci w szkole przy parafii, ukończył budowę kościoła.

W 1907 r. powierzono mu dziekanę wraz z dużym probostwem w Mińsku Mazowieckim. Doprowadził tam do odnowienia starej drewnianej plebanii oraz gruntownej przebudowy kościoła. Był członkiem zarządu, prezesem lub wiceprezesem prawie wszystkich istniejących w mieście organizacji społecznych (m.in. Polskiej Macierzy Szkolnej, która była prekursorem obecnej szkoły średniej w mieście). Inicjował zakładanie na terenie parafii bibliotek, kółek rolniczych i kas oszczędnościowo-pożyczkowych. Bardzo angażował się w życie Mińska Mazowieckiego, był częstym bywalcem kawiarni czy świetlic. Szczególną uwagę poświęcił oświacie. W tym celu prowadził parafialną szkołę oraz wydał broszurę *O wychowaniu dzieci*.

Był znanym i lubianym autorytetem wśród mieszkańców naszego miasta, często przebywał zarówno w towarzystwie lokalnej elity, jak i prostych ludzi żyjących w naszym powiecie. W roku 1910 został dziekanem i kanonikiem honorowym Kapituły Metropolitalnej Warszawskiej.

Po wybuchu pierwszej wojny światowej otrzymał warunkowe pełnomocnictwa do zarządzania dekanatami zawiślańskimi. W okresie pierwszej okupacji niemieckiej angażował się w działalność samopomocową. Był m.in. członkiem założycielem Towarzystwa Oszczędności i Pomocy dla Rzymskokatolickiego Duchowieństwa Archidiecezji Warszawskiej.

Popierał suwerenność Polski i organizował ruchy niepodległościowe w Mińsku Mazowieckim.

Oprócz życia duchowego ks. Kazimierz Sobolewski okazał się znakomitym politykiem, cieszącym się poparciem nie tylko w naszym okręgu wyborczym. Choć

podkreślał, że nie należy do żadnej partii politycznej, bez wątpienia bliskie mu było Stronnictwo Narodowo-Demokratyczne. W styczniu 1919 r. uzyskał mandat do Sejmu Ustawodawczego. Swoje wystąpienia przygotowywał bardzo starannie. Jedno z najobszerniejszych wygłosił w imieniu Zjednoczonego Stronnictwa Ludowo-Narodowego podczas debaty nad reformą rolną (25 VI 1919 r.). Uznając jej konieczność, domagał się, aby przejęcie majątków kościelnych na cele reformy następowało dopiero po porozumieniu ze Stolicą Apostolską.

Nasz bohater nie zaniedbywał w tym okresie pracy kościelnej. Działał w nowo powołanym Związku Misyjnym Kleru Archidiecezji Warszawskiej, a w 1921 r. został członkiem metropolitalnej Komisji Wigilanckiej. W 1922 r. otrzymał krzyż papieskiego odznaczenia «Pro Ecclesia et Pontifice».

Po zakończeniu kadencji Sejmu Ustawodawczego, od 1922 r. Kazimierz Sobolewski nie przejawiał już większej aktywności, gdyż ponownie pogorszył się stan jego zdrowia. Jednak przez dłuższy czas popierał działalność społeczną, oświatową. Finansował domy opieki, parafialne szkoły, różne aktywności rozwijające społeczeństwo. W 1922 r. zrezygnował z funkcji proboszcza mińskiego i zamieszkał u przyjaciela w Stanisławowie pod Mińskiem Mazowieckim, a następnie został kapelanem kaplicy w zakładzie wychowawczym dla ubogich dziewcząt w pobliskim Ignacowie.

Do bardziej czynnego życia powrócił w roku 1925, obejmując dziekanat i prestiżową parafię św. Ducha w Łowiczu; dwa lata później uzyskał nominację na kanonika kapituły łowickiej. W styczniu 1930 r., ze względu na postępującą sklerozę, został na własną prośbę zwolniony z piastowanych stanowisk i osiadł w Domu Księżych Emerytów w Warszawie, do którego budowy finansowo sam się przyczynił. Tam zmarł 19 II 1935 roku. Został pochowany na Cmentarzu Powązkowskim; podczas pogrzebu, zgodnie z jego ostatnią wolą, nie wygłaszano żadnych przemówień.

Ks. Kazimierz Sobolewski jest postacią bardzo niedocenianą. Z jego funduszy utworzono organizację im. Polskiej Macierzy Szkolnej, zakładano świetlice i domy kultury, domy opieki społecznej i starców. Dzięki staraniom księdza dekanat nie został zamieniony w punkt sanitarny, lecz przetrwał wojnę i dzięki jego zabiegom w kurii dość szybko wyszedł na prostą w każdym aspekcie.

Mińsk Mazowiecki zawdzięcza bardzo dużo temu wielkiemu człowiekowi. Ten stały bywalec kawiarni długo był obecny we wspomnieniach najstarszych mieszkańców powiatu jako prawdziwy przyjaciel tej małej ojczyzny. Dlatego uważamy, iż należy podziękować ks. Kazimierzowi Sobolewskiemu w sposób szczególny, odzwierciedlając jego zasługi – zawsze o nim pamiętać.